

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Directoraat-generaal Klimaat  
en Energie  
Directie Energiemarkt

Auteur

TER BESLISSING

Datum

28 mei 2025

Kenmerk

DGKE-DE / 99077151

nota  
TER BESLISSING

Beslisnota bij Kamerbrief Kabinetsreactie Evaluatie  
ISDE

Kopie aan

Bijlage(n)

3

Parafenroute

[Redacted signature area]

## Aanleiding

- De ISDE is geëvalueerd over de periode 2019-2023. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de subsidie-intensiteit voor warmtepompen in de ISDE.
- Met bijgaande Kamerbrief biedt u beide onderzoeken aan bij de Tweede Kamer en geeft u een kabinetsreactie op de aanbevelingen.
- Tevens informeert u de Kamer over het financiële kader van de ISDE na afronding van de voorjaarsbesluitvorming.

## Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgaande Kamerbrief te ondertekenen en te verzenden aan de Tweede Kamer.

## Kernpunten

- In de brief geeft u een overzicht van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de evaluatie. U geeft aan tevreden te zijn met de positieve resultaten en de ISDE-regeling, in lijn met de (hoofd)aanbeveling, zoveel mogelijk te willen continueren:
  - Het kabinet blijft investeren in de bekendheid van de ISDE via de bestaande middelen voor communicatie bij VRO.
  - De doelmatigheid van de ISDE is op orde. Er worden per 2026 geen maatregelen versoerd en energiezuinige ventilatie wordt toegevoegd.
  - Relevante ontwikkelingen ten aanzien van vraagontwikkeling en de staffel blijft het kabinet monitoren.
  - Het kabinet onderzoekt hoe de doelstelling van de ISDE kan worden aangescherpt per 2027.

- Voorfinanciering via leveranciers wordt niet onderzocht, omdat andere maatregelen zijn genomen om het doenvermogen te verbeteren en voorfinanciering frauderisico's met zich meebrengt.
- Op basis van het rapport van De WarmteTransitieMakers blijkt dat de ISDE een aanzienlijk effect heeft op de terugverdientijd van (hybride) warmtepompen. Mogelijk moet vanwege het aflopende budget op termijn (na 2026) de subsidie-intensiteit naar beneden worden bijgesteld om overvraging te voorkomen. Dit is afhankelijk van de toekomstige vraag naar warmtepompen en de ontwikkeling in de aanschafprijs.
- U geeft inzicht in het financiële kader van de ISDE en doet hiermee uw toezegging af de Kamer te informeren over de ISDE rond de voorjaarsbesluitvorming:
  - U zegt toe de huidige subsidie-intensiteit van 30% in de ISDE in 2026 te handhaven. Het beschikbare kasbudget in 2026 is lager dan in 2025, maar op basis van de uitputting in 2025 is het risico op overvraging in 2026 beperkt.
  - Tevens geeft u aan dat u conform toezegging heeft gekeken naar een herverdeling van de subsidietaakstelling uit het Hoofdlijnenakkoord. Dit heeft geleid tot een beperkte extra korting op de ISDE tussen 2027 en 2029 van € 0,64 miljoen.
- In de brief geeft u aan de Kamer uiterlijk eind 2026 te informeren over hoe op een uitvoerbare en juridisch houdbare manier overlap tussen de ISDE en warmtenetten voorkomen kan worden.
- Conform de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer is het aantal potentiële meelifters bij de ISDE in kaart gebracht. Over de evaluatieperiode was in 37% sprake van meeliften. In 63% van de aanvragen is er sprake van harde of zachte additionaliteit. De onderzoekers concluderen op basis hiervan dat de ISDE doeltreffend is.
- De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met VRO, RVO en FIN.